

นโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทนำ

การดำเนินงานในปัจจุบันของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี) ต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทคโนโลยีสารสนเทศ กระแสนิยม การดำเนินงานของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และจากปัจจัยภายใน เช่น โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการข้อมูล การกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน เป็นต้น คณะกรรมการและผู้บริหารของสภาวิชาชีพบัญชีจึงตระหนักถึงความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management: ERM)

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารความเสี่ยงของสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี ควบคู่กับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเชื่อมั่นว่าการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะช่วยสนับสนุนให้สภาวิชาชีพบัญชีสามารถบรรลุยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สังคม และภาคธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสนับสนุนความยั่งยืนของสภาวิชาชีพบัญชี ลดผลกระทบและโอกาสจะเกิดความเสี่ยง เพิ่มผลลัพธ์เชิงบวกหรือเพิ่มโอกาสต่อการดำเนินงานและชื่อเสียง รวมทั้งการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างตามกรอบนโยบาย และกระบวนการบริหารความเสี่ยง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ทั่วทั้งสภาวิชาชีพบัญชี และเพื่อแสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงของสภาวิชาชีพบัญชีครอบคลุมทุกภารกิจ กระบวนการ และทุกขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างเหมาะสมทั้งระดับองค์กร และระดับปฏิบัติการ

ขอบเขต

นโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชีฉบับนี้มีผลครอบคลุมทุกการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน รวมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร และพนักงานของสภาวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ ให้คู่มือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี

คำจำกัดความ

องค์กร (Organization) หมายถึง สภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน รวมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร และพนักงานของสภาวิชาชีพบัญชี

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) หมายถึง วัฒนธรรม ความรู้ ความสามารถ และแนวปฏิบัติที่บูรณาการร่วมกับการกำหนดยุทธศาสตร์และผลการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์กรใช้ในการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการสร้างคุณค่า การรักษาคุณค่า และการทำให้คุณค่าเกิดขึ้นจริง

คุณค่า (Value/ Value Proposition) หมายถึง ข้อความที่ชัดเจนและกระชับ ซึ่งอธิบายถึงประโยชน์ที่โดดเด่นที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยการตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบที่แตกต่าง โดยเน้นย้ำว่าทำไมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงควรเลือกสิ่งที่ยังคงนำเสนอ

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง การระบุเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น

- ความเสี่ยงตามลักษณะของการดำเนินงาน (Inherent Risk) คือความเสี่ยงที่ยังไม่มีการกระทำใด ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงความรุนแรงของความเสี่ยงนั้น
- ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) คือความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่หลังจากปฏิบัติตามมาตรการของการตอบสนองความเสี่ยงแล้ว

ทั้งนี้ การระบุความเสี่ยงต้องเป็นเหตุการณ์ที่ยังคงเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเชื่อมโยงกับบริบทคุณค่า และยุทธศาสตร์ของสภาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยต้องสามารถอธิบายถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงได้

สาเหตุที่แท้จริง (Root Cause) หมายถึง ที่มาที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง อันส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์ เพื่อสามารถวิเคราะห์และกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ปลูกฝังจิตสำนึกด้านความเสี่ยง สื่อสารให้เกิดความเข้าใจและความตระหนักร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างเป็นระบบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน รวมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร และพนักงานของสภาวิชาชีพบัญชี

2. ให้การบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน รวมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร และพนักงานของสภาวิชาชีพบัญชี โดยร่วมเป็นเจ้าของความเสี่ยง และตระหนักถึงความเสี่ยงทั้งระดับองค์กรและระดับปฏิบัติการที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ซึ่งในการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การวางมาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่เหมาะสมและเพียงพอ ต้องครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญที่มีอยู่ในปัจจุบัน ความเสี่ยงใหม่ และความเสี่ยงที่อุบัติใหม่ และให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้ รวมถึงมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี คู่มือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี และกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

3. ให้มีกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่สอดคล้องตามมาตรฐานสากล ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยต้องเป็นแนวทางเดียวกันและเชื่อมโยงกันทั้งระดับองค์กรและระดับปฏิบัติการ รวมทั้งให้นำการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาบูรณาการร่วมกับการตัดสินใจในการกำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน และการวางแผนการดำเนินงานทั่วทั้งองค์กร

4. ให้มีการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงต่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบและบริหารความเสี่ยง เพื่อสอบทานและนำเสนอต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อพิจารณา อย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการติดตามและปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5. ให้จัดทำมาตรการป้องกันเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตที่ทำให้สภาวิชาชีพบัญชีไม่สามารถดำเนินภารกิจตามปกติได้ ซึ่งรวมถึงการทบทวนและการซักซ้อมกระบวนการตามมาตรการป้องกันดังกล่าวเป็นระยะ ๆ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6. ให้มีการตอบสนองอย่างทันท่วงทีต่อเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตที่ทำให้สภาวิชาชีพบัญชีไม่สามารถดำเนินการตามปกติได้ เพื่อบรรเทาผลกระทบและเพื่อให้สภาวิชาชีพบัญชีสามารถดำเนินภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ให้นำรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและบริหารความเสี่ยงและคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

บุคคลดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ระบุในคู่มือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี

1. คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี
2. คณะกรรมการจรรยาบรรณ
3. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี
4. คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน รวมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และที่ปรึกษา
5. ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร พนักงานของสภาวิชาชีพบัญชี

การจัดทำและทบทวนนโยบายและคู่มือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี

1. คณะอนุกรรมการตรวจสอบและบริหารความเสี่ยงต้องสอบทานและเห็นชอบร่างนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี ที่จัดทำโดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยง และทบทวนปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ และนำเสนอคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

2. คณะทำงานบริหารความเสี่ยงต้องจัดทำและทบทวนคู่มือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี เป็นระยะ ๆ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาวิชาชีพบัญชี และนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบและบริหารความเสี่ยงเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 เป็นต้นไป

(นายวินิจ ศิลามงคล)

นายกสภาวิชาชีพบัญชี